

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ ЗВО "ВІДКРИТИЙ
МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ "УКРАЇНА"
ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ**

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

27 жовтня 2023 року

м. Мукачєво

**III ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ**

**«Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика,
бібліотерапія в освіті: теорія і практика», 27 жовтня 2023 р.**

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Щербан Т. Д. – доктор психологічних наук, професор кафедри психології, ректорка Мукачівського державного університету (голова оргкомітету)

Моргун А. В. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій, деканеса гуманітарного факультету Мукачівського державного університету

Прокопович Л. С. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувачка кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету

Попович Н. Ф. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету

Веремчук О. В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Мукачівського державного університету

Мовчан К. М. – старша викладачка кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій, директорка наукової бібліотеки Мукачівського державного університету

Постельжук О. М. – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, завідувачка кафедри інформаційних та комп'ютерних технологій Відокремленого структурного підрозділу ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Дубенська філія

ДИДАКТИЧНІ ПРИНЦИПИ БІБЛІОТЕЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Актуальність і перспективність розроблення проблем педагогіки в контексті бібліотечної справи, необхідність використання досягнень педагогіки для збагачення бібліотечної теорії та практики відзначали теоретики і практики, науковці, книгознавці, бібліотекознавці минулих десятиліть та сучасності.

Новий напрям в педагогіці – бібліотечна педагогіка був предметом досліджень А. Айзенберга, Х. Алчевської, Д. Балики, Н. Збаровської, В. Терьошина та інших.

Всі вони одностайні в тому, що бібліотечна педагогіка розглядає бібліотеку як педагогічну систему, що виконує функції просвітництва, читацького й духовного розвитку користувачів, забезпечує організацію читання, зокрема дитячого, виховання культури читання, формування та розвиток читацької компетентності, а також взаємодію бібліотекаря і читача у процесі бібліотечного обслуговування.

Бібліотечна педагогіка присутня в усіх видах діяльності книгозбірні, реалізується у процесі спілкування з користувачами, через продумане формування документного масиву, бібліотечні каталоги, дизайн, освітні й культурно-просвітницькі програми та заходи, організацію науково-методичної роботи.

Варто зазначити, що бібліотечна педагогіка є міждисциплінарним розділом бібліотекознавства, що базується на інтеграційній основі з педагогічною наукою та досліджує сутність, закони, методи й організацію педагогічних аспектів бібліотечно-інформаційної діяльності у всіх її проявах, а її дидактичними принципами є: спрямованість бібліотечних послуг на задоволення потреб користувачів в інформації, знаннях, змістовному дозвіллі; забезпечення доступності, повноти і оперативності пропонованої користувачам інформації; диференційований та індивідуальний підхід у бібліотечному обслуговуванні; наочність; висока культура організації бібліотечного простору й міжособистісного спілкування; добровільність; рівноправність; плюралізм поглядів і свобода суб'єктів бібліотечної взаємодії [1, с. 64].

Погоджуємось з твердженням, що бібліотечна педагогіка має у своєму арсеналі дві групи методів педагогічного впливу: організовані – які застосовують під час безпосереднього короткотермінового контакту з користувачем (бесіда, обмін думками, дискусія, обговорення книжок, статей і т. ін.); опосередковані – що передбачають використання бібліотечного середовища (концептуальний дизайн приміщень, бібліотечні виставки, організація відкритого доступу до бібліотечного фонду, коворкінгів, клубів за інтересами, наповнення баз даних, віртуальних представництв тощо) [2, с. 62].

Бібліотечна педагогіка потенційно охоплює всі категорії користувачів, незалежно від їх віку і рівня освіти, різні типи бібліотек, основні форми та методи їхньої діяльності. На засадах бібліотечної педагогіки як сфери

виховання й розвитку із застосуванням специфічних засобів базується передусім діяльність бібліотек, що обслуговують дітей та молодь. У шкільних бібліотеках бібліотечна педагогіка тісно поєднується зі шкільною педагогікою, яка досліджує закономірності виховання юного покоління в конкретних закладах освіти.

Зазначимо, що як наукова дисципліна, бібліотечна педагогіка охоплює проблематику педагогіки, соціології та психології читання, метою яких є вивчення впливу читання на особистість. Також вона безпосередньо пов'язана з іншими дисциплінами, зокрема: бібліотечною філософією, бібліопсихологією, бібліосоціологією, бібліотечною етикою, бібліотечною валеологією.

Сутнісними аспектами бібліотечної педагогіки є свобода спілкування бібліотекаря з користувачем; постійний моніторинг динаміки читацьких інтересів; вироблення рекомендацій щодо добору кращих книжок з орієнтацією на різнобічність читання; відсутність «домашніх завдань» і «оцінок»; моральне заохочення до систематичного читання і ведення читацьких щоденників; надання постійної допомоги в пошуку відповідей на різноманітні запитання з використанням довідково-пошукового апарату бібліотеки та відповідних видань, засвоєнні й використанні прочитаного.

Традиційним дидактичним інструментом бібліотечної педагогіки є бібліотечні уроки / заняття з інформаційної культури та культури читання (вибір книжок, орієнтування в бібліотеці, структурі бібліотечних фондів, каталогів, у структурі самої книги; вміння користуватися енциклопедіями, довідниками, бібліографічними посібниками та ін.). До дидактичних цілей системи бібліотечних уроків належить також підтримка і розвиток інтересу до читання різних видів літератури.

Список використаних джерел

1. Клименкова Н. В. Библиотечная педагогика: теоретико-методологические аспекты. *Библиотечные технологии: наука о мастерстве*. 2009. № 2. С. 61–64.
2. Матвійчук О. Є. Бібліотечна педагогіка. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка* : зб. наук. пр. 2012. № 17. С. 61–65.

УДК 01:303.833.5:[373.3.015.31:330](043.2)

**ТОДАВЧИЧ Н. Я.,
ТОВКАНЕЦЬ Г. В.**

Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Зростання ролі економічних знань у житті людей, потреби у оволодінні практичними навичками економічної діяльності сприяли визначенню реальних проблем у сфері соціально-педагогічних досліджень, серед яких:

– розвиток економічної освіти з ранньою профілізацією вже на початковому ступені шкільного навчання та виховання;

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>